

Sygn. akt V U 67/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. N. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury

na skutek odwołania M. N. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 24 listopada 2014 r. **znak** (...)

z dnia 15 stycznia 2015 r. **znak** (...)

z dnia 25 listopada 2014 r. **znak** (...)

z dnia 19 stycznia 2015 r. **znak** (...)

I. **zmienia decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 25 listopada 2014 r. znak (...) i z dnia 19 stycznia 2015 r. znak (...) w części dotyczącej kapitału początkowego oraz decyzje z dnia 24 listopada 2014 r. znak (...), z dnia 15 stycznia 2015 r. znak (...) w ten sposób, że do ustalenia wartości kapitału początkowego wnioskodawczyni M. N. (1) przyjmuje wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 99,73 %,**

II. **w pozostałym zakresie odwołania oddala,**

III. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu wysokości emerytury wnioskodawczyni.**

SSO Regina Stępień

Sygn. akt V U 67/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 listopada 2014 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawczyni M. N. (1) na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS, czyli na dzień 1 stycznia 1999 r., zgodnie z art. 173 i 174 tej ustawy, w wysokości 78926,76 zł. Uwzględniono okresy składkowe

w wymiarze 11 lat 3 miesięcy i 8 dni oraz okresy sprawowania opieki na dziećmi w wymiarze 6 lat (po ograniczeniu do wymiaru określonego w art. 7 ust. 5 ustawy emerytalnej).

Decyzją z dnia 25 listopada 2014 r., znak: (...), organ rentowy przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1 września 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Jej wysokość organ ustalił na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, z uwzględnieniem wartości kapitału początkowego. Wysokość świadczenia wyniosła 2.699,52 zł brutto.

W ww. decyzjach za okres od 2 kwietnia 1987 r. do 31 marca 1994 r. organ rentowy przyjął wynagrodzenie minimalne za pracę z uwagi na rozbieżności w przedłożonych przez ubezpieczoną dokumentach. Ponadto, do stażu pracy ubezpieczonej nie uwzględnił okresów pracy od 15 listopada 1991 r. do 30 stycznia 1992 r. i od 1 lutego 1992 r. do 31 marca 1994 r., gdyż w świadectwach pracy za ww. okresy nie było informacji o okresach nieskładkowych, oraz okresu przedłużonego urlopu wychowawczego na syna G., ponieważ z przedłożonej przez wnioskodawczynię dokumentacji wynikało, że zasiłek rodzinny i pielęgnacyjny wypłacany był p. M. N. (2) od 1 października 1987 r. do 31 sierpnia 1989 r., a wnioskodawczyni w tym okresie pracowała na pełen etat w (...) Przedsiębiorstwie (...) i jak wynika ze świadectwa pracy z dnia 3 lutego 1992 r. nie korzystała z urlopu wychowawczego spowodowanego koniecznością opieki nad małoletnim dzieckiem, brak jest natomiast jakichkolwiek dokumentów, które by potwierdziły, że ze względu na stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny syn wnioskodawczyni wymagał opieki osoby drugiej we wcześniejszym okresie.

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższych decyzji, domagając się ponownego ustalenia kapitału początkowego oraz wysokości należnego jej świadczenia. Zarzuciła, że organ rentowy błędnie przyjął za okresy jej zatrudnienia od 2 kwietnia 1987 r. do 31 marca 1994 r. minimalne wynagrodzenie za pracę, w sytuacji gdy istnieją dokumenty (kartoteki płacowe z tego okresu, legitymacja ubezpieczeniowa oraz świadectwo pracy), z których wynika, że jej zarobki były wyższe niż minimalna krajowa z tego okresu. Podniosła nadto, iż niezasadnie organ rentowy do stażu pracy nie zaliczył jej okresów zatrudnienia od 15 listopada 1991 r. do 30 stycznia 1992 r. i od 1 lutego 1992 r. do 31 marca 1994 r. mimo istnienia dowodu pośredniego w postaci legitymacji ubezpieczeniowej, z której wynikają okresy jej niezdolności do pracy spowodowane chorobą bądź koniecznością opieki na dziećmi. Ubezpieczona wniosła też o uznanie okresu dodatkowego 3-letniego urlopu wychowawczego na syna G., na którego został przyznany zasiłek pielęgnacyjny, przedstawiając jako dowód pośredni decyzję nr (...) potwierdzającą konieczność sprawowania opieki drugiej osoby na małoletnim synem G.. Wskazała, iż o udzielenie dodatkowego urlopu wychowawczego dla matek pracujących wystąpiła w okresie pozostawania w stosunku pracy w (...) Oddział Wojewódzki w L., co wynika z treści świadectwa pracy z tego zakładu. Jej mąż nie korzystał z urlopu wychowawczego, a pobieranie przez niego zasiłku pielęgnacyjnego na ww. syna nie jest tożsame z korzystaniem z urlopu wychowawczego. Zasiłek ten był mu wypłacany tylko dlatego, że to on był uprawnionym do pobierania zasiłku rodzinnego.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, argumentując jak w zaskarżonych decyzjach. Jednocześnie podał, iż w związku z dokumentami przedłożonymi przez ubezpieczoną do odwołania decyzją z dnia 15 stycznia 2015 r. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego, a następnie decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. ponownie przeliczył emeryturę wnioskodawczyni od 1 września 2014 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. W ww. decyzjach doliczono do stażu pracy okres zatrudniania M. N. (1) od 15 listopada 1991 r. do 31 marca 1994 r. oraz okresy nieskładkowe na podstawie wpisów do legitymacji ubezpieczeniowej. Nadal jednak nie uznano wynagrodzenia wnioskodawczyni za lata 1987-1994 na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej, kartotek zarobkowych czy świadectwa pracy (przyjęto za ww. okresy wynagrodzenie minimalne) oraz okresu urlopu wychowawczego na syna G., a nadto wynagrodzenia za lata 1994-1998 r. wskazanego w Rp-7 z dnia 16 grudnia 2014 r. (przyjęto za ww. okres wynagrodzenie z legitymacji ubezpieczeniowej). Ustalony w decyzji z dnia 15 stycznia 2015 r. kapitał początkowy wnioskodawczyni wyniósł 87669,23 zł. Przy jego ustalaniu uwzględniono okresy składkowe w wymiarze 11 lat, 6 miesięcy i 25 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 2 dni, w tym okresy sprawowania opieki na dziećmi w wymiarze 6 lat. Wysokość emerytury wnioskodawczyni – ustaloną w decyzji z dnia 19 stycznia 2015 r. – organ rentowy obliczył na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, z uwzględnieniem wartości kapitału początkowego. Wysokość świadczenia wyniosła 2.837,67 zł brutto.

Od powyższych decyzji M. N. (1) także złożyła odwołania, podnosząc w nich te same argumenty co w pierwotnych odwołaniach.

Na rozprawie w dniu 30 września 2015 r. wnioskodawczynie sprecyzowała, że dodatkowy urlop w celu opieki nad synem G. wykorzystała w okresie od 15 czerwca 1982 r. do 21 maja 1985 r.

Sąd ustalił:

Wnioskodawczynie M. N. (1), ur. (...), w dniu 30 września 2014 r. złożyła wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 24 listopada 2014 r. –zaskarżoną w niniejszej sprawie– Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawczynie na dzień 1 stycznia 1999 r. w wysokości 78926,76 zł. Organ rentowy do powyższego ustalenia uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 11 lat, 3 miesięcy i 8 dni oraz okresy sprawowania opieki na dziećmi w wymiarze 6 lat (po ograniczeniu do wymiaru określonego w art. 7 ust. 5 ustawy emerytalnej).

Decyzją z dnia 25 listopada 2014 r. –również zaskarżoną w niniejszej sprawie– organ rentowy przyznał wnioskodawczynie emeryturę od dnia 1 września 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, a jej wysokość ustalił w oparciu o przepis art. 183 ustawy emerytalnej, z uwzględnieniem wartości kapitału początkowego. Wysokość świadczenia wyniosła 2.699,52 zł brutto.

Kolejnymi decyzjami, zaskarżonymi w niniejszym postępowaniu, tj. z dnia 15 stycznia 2015 r. i z dnia 19 stycznia 2015 r. Zakład ubezpieczeń Społecznych ponownie ustalił wartość kapitału początkowego wnioskodawczynie oraz wysokość jej emerytury. Nowo ustalony kapitał początkowy wnioskodawczynie wyniósł 87669,23 zł. Przy jego ustalaniu organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 11 lat, 6 miesięcy i 25 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 6 lat, 1 miesiąca i 2 dni, w tym okresy sprawowania opieki na dziećmi w wymiarze 6 lat. Organ rentowy uznał jako okresy urlopów wychowawczych okresy: od 25 lutego 1976 r. do 2 października 1976 r., od 28 listopada 1976 r. do 15 lipca 1979 r., od 10 września 1979 r. do 21 stycznia 1980 r. i od 22 stycznia 1980 r. do 14 czerwca 1982 r.

Wysokość emerytury wnioskodawczynie –ustaloną w decyzji z dnia 19 stycznia 2015 r.– organ rentowy obliczył na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej, z uwzględnieniem wartości kapitału początkowego. Wysokość tego świadczenia wyniosła 2.837,67 zł brutto.

/b ezsporne, a nadto dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawczynie /

M. N. (1) jest matką czwórki dzieci: G. urodzonego w dniu (...), J. urodzonej w dniu (...), P. urodzonego w dniu (...) i P. urodzonego w dniu (...)

Decyzją nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał mężowi wnioskodawczynie M. N. (2) zasiłek pielęgnacyjny na okres od 1 października 1987 r. do 31 sierpnia 1989 r. z tytułu konieczności sprawowania opieki osoby drugiej nad małoletnim synem G.. Zasiłek ten w ww. okresie mąż wnioskodawczynie pobierał razem z zasiłkiem rodzinnym.

W okresie od 1 sierpnia 1975 r. do 21 maja 1985 r. wnioskodawczynie była zatrudniona w (...) Oddział Wojewódzki w L.. W czasie tego zatrudnienia wnioskodawczynie w okresie od 25 lutego 1976 r. do 21 maja 1985 r. z przerwami przebywała na urlopie bezpłatnym. W tym czasie nie pobierała ani zasiłku rodzinnego ani zasiłku pielęgnacyjnego na którekolwiek z dzieci.

Po ustaniu zatrudnienia u ww. pracodawcy, M. N. (1) podjęła następne zatrudnienie w dniu 2 kwietnia 1987 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., gdzie pracowała do dnia 31 stycznia 1992 r., a w okresie od dnia 1 lutego 1992 r. do dnia 31 marca 1994 r. wymieniona była zatrudniona w PHU (...) s.c. w G..

Zarobki wnioskodawczynie z tytułu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., a następnie w PHU (...) s.c. w G. wyniosły: za 1987 r. – 205.810 zł, za 1988 r. – 316.373 zł, za 1989 r. – 1.784.976 zł, za 1990 r. – 9.294.767 zł, za 1991 r. – 15.907.500 zł, za 1992 r. – 452.801.100 zł, za 1993 r. – 41.000.000 zł, za 1994 r. – 9.000.000 zł. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru obliczony na potrzeby kapitału początkowego z uwzględnieniem ww. wynagrodzeń wynosi 99,73%. Łączny wymiar okresów składkowych wnioskodawczynie ustalonych na potrzeby kapitału początkowego wynosi 13 lat, 6 miesięcy i 25 dni, a okresów nieskładkowych – 6 lat, 1 miesiąc i 2 dni. Kapitał początkowy wnioskodawczynie wyliczony z uwzględnieniem wwpw 99,73% wynosi 104604,50 zł, a po waloryzacji uwzględniającej I kwartał 2014 r. – 333288,59 zł. Staż pracy ubezpieczonej ustalony na potrzeby świadczenia emerytalnego wynosi 29 lat, 2 miesiące i 28 dni okresów składkowych oraz 6 lat, 1 miesiąc i 20 dni okresów nieskładkowych. Emerytura wnioskodawczynie obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej wynosi 2.734,36 zł, a na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej – 3.010 zł i jest świadczeniem korzystniejszym.

Dowód: dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawczynie, w tym: odpisy skrócone aktów

urodzenia, decyzja nr (...), świadectwa pracy, legitymacja

ubezpieczeniowa, zaświadczenie z dnia 30.05.2001 r. w spr. korzystania z urlopów

bezpłatnych, kartoteki zarobkowe wnioskodawczynie, druki Rp-7

opinia biegłego sądowego z zakr. emerytur, rent i kapitału początkowego k. 107-133

wraz z opinią uzupełniającą k. 158-182

Sąd zważył:

Odwołanie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (ust. 3).

W myśl art. 174 ust. 1 cyt. ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2–12. 2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6; 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5; 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1–3 i 6–12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2. Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.

Stosownie do art. 53 ust. 1 ww. ustawy emerytalnej, emerytura wynosi: 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych, 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych – z uwzględnieniem art. 55.

Zgodnie zaś art. 183 ust. 1 i 5 ustawy emerytalnej, emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 r., z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobrali emeryturę na podstawie przepisów art. 46 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013 albo 2014, wynosi: 1) 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz 2) 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona kwestionowała zarówno wysokość kapitału początkowego ustalonego w dwóch kolejnych decyzjach ZUS, jak i związaną z tym wysokość emerytury, ustaloną również dwiema zaskarżonymi decyzjami. Zasadniczą kwestią sporną, która rzutowała zarówno na wysokość kapitału początkowego, jak i w konsekwencji na wysokość świadczenia wnioskodawczynie, były jej zarobki z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., gdzie pracowała od 2 kwietnia 1987 r. do 31 stycznia 1992 r., a następnie w PHU (...) s.c. w G., gdzie pracowała od 1 lutego 1992 r. do 31 marca 1994 r. Z powyższego okresu jako podstawę ustaleń wnioskodawczynie przedstawiła kartoteki zarobkowe oraz legitymację ubezpieczeniową, z których wynikało, iż jej zarobki w ww. okresie były wyższe niż wynagrodzenie minimalne pracowników z tego okresu, które ZUS przyjął do wyliczeń zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej.

Jak wynika z przedstawionych przez ubezpieczoną dokumentów, które - wbrew stanowisku organu rentowego - stanowią podstawę ustalenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczynie w spornym okresie w innej kwocie niż wynagrodzenie minimalne, dane wynikające z tych dokumentów, tj. kartotek zarobkowych i legitymacji ubezpieczeniowej, różnią się. W ocenie Sądu jednak wiarygodne i stanowiące podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie winny być dane wynikające z kartotek zarobkowych wnioskodawczynie. Dokumenty te bowiem są dokumentami źródłowymi, w oparciu o które sporządza się wszystkie inne dokumenty dotyczące zarobków, w tym m.in. zaświadczenia Rp-7. Odzwierciedleniem danych zawartych w kartotekach zarobkowych pracownika powinny być wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej tego pracownika. W sytuacji jednak gdy dane z tych dwóch źródeł różnią się, pod uwagę wziąć należy fakt, iż zapisy w legitymacji stanowią czynność wtórną w stosunku do pierwotnych zapisów wynikających z kartotek, i pierwszeństwo w takim wypadku dać należy zapisom z kartotek jako pochodzącym z dokumentów źródłowych. Uwzględnić przy tym należy również okoliczność, że dane w legitymacji ubezpieczeniowej z reguły wpisywane są po upływie określonego czasu i mogą być obciążone błędem rachunkowym. W rozpoznawanej sprawie zarobki wnioskodawczynie wynikające z legitymacji ubezpieczeniowej były wyższe niż zarobki wynikające z przedstawionych przez ubezpieczoną kartotek zarobkowych. Z uwagi jednak na brak dokumentów, które potwierdziłyby w sposób niebudzący wątpliwości wysokość zarobków wnioskodawczynie wpisanych do legitymacji ubezpieczeniowej i tym samym potwierdziłyby prawdziwość tych wpisów, nie można w okolicznościach rozpoznawanej sprawy przyjąć za wiarygodne wpisów zawartych w legitymacji, i czynić na ich podstawie ustaleń, w szczególności że wszystkie te wpisy -dotyczące zarobków z kilku lat (tj. od 1987 do 1994)- dokonane zostały jednego dnia. W takim stanie rzeczy, dając pierwszeństwo zapisom o zarobkach wnioskodawczynie zawartym w jej kartotekach zarobkowych jako dokumentach źródłowych, Sąd przyjął za prawidłowy wariant I wyliczeń biegłego sądowego z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego, zgodnie z którym wwpw stosowany przy obliczaniu kapitału początkowego wnioskodawczynie winien wynosić 99,73%, kapitał początkowy – 104604,50 zł, a w konsekwencji wysokość emerytury ubezpieczonej – 3.010 zł.

Sporne w niniejszej sprawie były nadto - nieuwzględnione przez organ rentowy - dodatkowe 3 lata opieki nad synem G., którym wnioskodawczynie miała się opiekować w okresie od 15 czerwca 1982 r. do 21 maja 1985 r.

W myśl art. 7 ust. 5 ustawy emerytalnej, okresami nieskładkowymi są: przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy – z powodu opieki nad dzieckiem: a) w wieku do lat 4 – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie – bez względu na liczbę dzieci – do 6 lat, b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny – dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. w sprawie urlopów wychowawczych, w razie stwierdzenia przez zakład społeczny służby zdrowia przewlekłej choroby, kalectwa lub opóźnienia w rozwoju umysłowym dziecka, wymagających sprawowania nad nim osobistej opieki przez pracownicę, może ona –po wykorzystaniu urlopu wychowawczego w wymiarze określonym w § 1 ust. 1– wystąpić o udzielenie jej dalszego urlopu

wychowawczego w wymiarze do 3 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18 lat życia. Przepisy § 1 ust. 5 oraz § 3 ust. 1 zdanie 1-3 i ust. 2 mają zastosowanie.

W rozpoznawanej sprawie zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił na przyjęcie, że syn wnioskodawczynie G. w okresie wskazanym przez ubezpieczoną (od 15 czerwca 1982 r. do 21 maja 1985 r.) z powodu przewlekłej choroby, kalectwa lub opóźnienia w rozwoju umysłowym faktycznie wymagał jej osobistej opieki i że wnioskodawczynie taką właśnie opiekę nad nim sprawowała. Powyższego nie potwierdziły żadne dowody zgromadzone w sprawie, w szczególności w postaci dokumentacji lekarskiej, która dotyczyłaby stanu zdrowia wymienionego, mimo że Sąd do dokumentacji takiej starał się dotrzeć z urzędu, choć w tym zakresie inicjatywa dowodowa spoczywała na wnioskodawczynie. Ubezpieczona swoich racji upatrywała m.in. w fakcie przyznania jej mężowi zasiłku pielęgnacyjnego na syna G.. Faktycznie, z decyzji nr (...) wynika, że zasiłek taki przyznany został M. N. (2) na okres od 1 października 1987 r. do 31 sierpnia 1989 r. Brak jest natomiast jakichkolwiek dowodów potwierdzających, że syn G. miał przyznany ww. zasiłek także we wcześniejszym okresie, w szczególności w tym, za który wnioskodawczynie domaga się uznania urlopu bezpłatnego. Powyższe okoliczności nie wynikają również z kartotek zarobkowych M. N. (2) ze spornego okresu. Z dokumentów tych wynika jedynie, że wymieniony miał wypłacany przez zakład pracy zasiłek rodzinny, co jednak nie budzi większych wątpliwości, jeśli się weźmie pod uwagę okoliczność, iż był ojcem czwórki dzieci. W kartotekach tych wprost wskazana została rubryka dotycząca wypłaty na jego rzecz zasiłku rodzinnego, brak natomiast rubryki/podrubryki, z której wynikałaby wypłata zasiłku pielęgnacyjnego na syna G., w szczególności w okresie spornym, tj. obejmującym lata 1982 – 1985. Okoliczności takich nie można natomiast domniemywać. Podobnie jak z faktu odroczenia obowiązku szkolnego o rok wobec syna G. nie można domniemywać, iż taki stan rzeczy spowodowany był właśnie stanem jego zdrowia – długotrwałą chorobą, kalectwem czy opóźnieniem w rozwoju umysłowym. Nie wynika to bowiem z żadnego dokumentu medycznego, a przedstawienie takowych obciążało ubezpieczoną. Pamiętać też należy w 1979 r. na świat przyszło kolejne dziecko wnioskodawczynie i niewykluczone, że jej rezygnacja z pracy w 1982 r. spowodowana była koniecznością zwykłej opieki nad tym właśnie dzieckiem (do 4 roku życia). Z uwagi zatem na brak jakichkolwiek dowodów dotyczących stanu zdrowia syna G., który uprawniałby wnioskodawczynię do skorzystania z dodatkowego urlopu bezpłatnego celem sprawowania osobistej opieki nad tym dzieckiem, jak i pewnych dowodów dotyczących wypłaty zasiłku pielęgnacyjnego na to dziecko w spornym okresie, Sąd nie mógł w sposób niebudzący wątpliwości przyjąć, że M. N. (1) w okresie od 15 czerwca 1982r. do 21 maja 1985 r. korzystała z takiegoż właśnie dodatkowego urlopu i uwzględnić go jako okresu nieskładkowego przy ustalaniu kapitału początkowego (a w konsekwencji na mocy art. 174 ust. 21 zastosować do niego regulacji z art. 53 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej) a następnie przy ustalaniu świadczenia emerytalnego wnioskodawczynie.

W świetle zatem powyższych uwag, Sąd uznał, iż odwołania wnioskodawczynie są tylko w części zasadne, a mianowicie w zakresie, w jakim organ rentowy niesłusznie przyjął do wyliczeń za okres od 2 kwietnia 1987 r. do dnia 31 marca 1994 r. wynagrodzenie minimalne. I w tej części Sąd zaskarżone decyzje –na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił, o czym orzekł w pkt I wyroku, opierając się w tym zakresie na sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania rzetelnej i niebudzącej sprzeciwu stron opinii i opinii uzupełniającej biegłego sądowego z zakresu emerytur, rent i kapitału początkowego. W pozostałym zaś zakresie, odwołania wnioskodawczynie – jako pozbawione uzasadnionych podstaw – polegały oddaleniu, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W związku z tym, że w rozpoznawanej sprawie koniecznym była ocena dowodów o rozbieżnych treściach (kartoteki zarobkowe i wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej), z których żaden nie spełniał takich warunków formalnych, by organ rentowy mógł się na nim w sposób niebudzący wątpliwości oprzeć przy wydawaniu skarżonych decyzji, Sąd uznał, iż organu tego nie można obciążyć odpowiedzialnością za opóźnienie w ustaleniu wysokości emerytury wnioskodawczynie. Powyższe znalazło swój wyraz w pkt III wyroku (art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej).